

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 023531 19 Uvp
Banja Luka, 30.09.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sudija Strahinje Ćurkovića predsjednika vijeća, Edine Čupeljić i Smiljane Mrše, članova vijeća, uz učešće zapisničara Maje Savić, u upravnom sporu po tužbi I. Ž. iz B., opština S., zastupan po punomoćniku Lj. B. J. advokatu iz P., ulica Sv. ... (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja broj 1064217615 od 30.07.2018. godine, tuženog Fond ... R. S., Kabinet d., u predmetu ostvarivanja prava na starosnu penziju, odlučujući po zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 023531 18 U od 12.07.2019. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 30.09.2021. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 023531 18 U od 12.07.2019. godine se preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se Fond ... R. S., da tužiocu nadoknadi troškove spora u iznosu od 1.875,00 KM u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom odbijena je kao neosnovana tužba izjavljena protiv osporenog akta, bliže označenog u uvodu ove presude, kojim je odbijena žalba tužioca protiv rješenja Filijala B. broj 1064217615 od 14.05.2018. godine. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je zahtjev tužioca za ostvarivanje prava na starosnu penziju.

Odbijanje tužbe obrazloženo je stavom suda da je osporenim aktom pravilno utvrđeno da tužilac ne ispunjava uslove za ostvarivanje prava na starosnu penziju, jer je u vrijeme podnošenja zahtjeva bio u osiguranju, a prema odredbi člana 87. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS“ broj 134/11 i 82/13, u daljem tekstu: Zakon o PIO), pravo na starosnu i invalidsku penziju obezbjeđuje se nakon prestanka osiguranja, a prema odredbi člana 118. stav 2. toga zakona zahtjev za ostvarivanje prava može da se podnese nakon prestanka osiguranja. Tužilac pogrešno zaključuje da bi se u konkretnom slučaju trebalo primjeniti izmjenjenu odredbu člana 87. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o PIO („Službeni glasnik RS“ broj: 103/15), koja je stupila na snagu 01.01.2016. godine, nakon podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na starosnu penziju. Ovo jer je odredbama člana 174. Zakona o PIO propisano da će se postupak za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja pokrenut do dana stupanja na snagu ovog zakona okončati po propisima koji su bili na snazi u vrijeme pokretanja postupka. Iz navedene

odredbe proizlazi da je u konkretnom slučaju za ovu upravnu stvar važeći Zakon o PIO, a ne Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o PIO, kako je to pravilno zaključio tuženi.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude tužilac osporava njenu zakonitost iz razloga sadržanih u odredbi člana 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS) i navodi da je pobijana presuda nezakonita i da su istom povrijeđena njegova prava iz člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (u daljem tekstu: Konvencija). Smatra da je nižestepeni sud proizvoljno primijenio odredbu člana 174. Zakona o PIO na ovaj slučaj, jer se ta odredba odnosi na zahtjeve koji su podneseni po ranije važećem Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službeni glasnik RS“ broj 32/00-118/09, u daljem tekstu: ranije važeći Zakon o PIO) koji je prestao da važi danom stupanja na snagu Zakona o PIO i koji ne sadrži takvu odredbu. Navedena presuda donesena je i na štetu tužioca jer je isti sud u predmetu broj 11 0 U 018696 16 U zauzeo suprotan stav odnosno zauzeo stav da se pri donošenju rješenja primjenjuju propisi koji važe u času njegovog donošenja, jer su za važnost rješenja od značaja pravni propisi koji su na snazi u vrijeme i kada se ono donosi, a da je samo izuzetno dopušteno pozivanje na propis koji je prestao važiti. U cilju dokazivanja nepravilnosti zauzetog stava tužilac ukazuje na raniju i noviju sudsku praksu u B. i H., S. i H.. Osporenim aktom povrijeđeno je načelo zakonitosti ustanovljeno članom 5. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 13/02-66/18, u daljem tekstu: ZOUP), jer se na pravni odnos koji je nastao za vrijeme važenja jednog propisa a traje i za vrijeme važenja kasnijeg propisa kojim se taj odnos drugačije reguliše primjenjuje se taj kasnije donijeti propis ako je povoljniji za stranku. U tom pravcu nalazi da su prvostepeno rješenje i osporeni akt doneseni uz pogrešnu primjenu materijalnog prava. Ukazuje i da je prvostepeni organ bio neažuran u postupanju, jer je prvostepeno rješenje o njegovom zahtjevu prvi put donio nakon skoro tri godine, a ne u zakonom propisanom roku od 30 do 60 dana. Predlaže da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači tako da se tužba uvaži i osporeni akt poništi ili da pobijanu presudu ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje. Zatražio je i da se tuženi obaveže da mu nadoknati troškove upravnog spora u iznosu od 750,00 KM i troškove za sastav zahtjeva u iznosu od 1.125,00 KM, ukupno 1.875,00 KM sa pripadajućom kamatom i pod prijetnjom izvršenja, prema dostavljenom troškovniku.

Tuženi u odgovoru na zahtjev osporava njegove navode i ukazujući na sadržaj odredbe člana 87. i 118. stav 2. Zakona o PIO navodi da je iz podataka matične evidencije Fonda utvrđeno da tužilac ima registrovanu prijavu na osiguranje kod C.-S. d.o.o. osnov osiguranja 17-član organa upravljanja ili nadzora odnosno što ga čini osiguranikom u obaveznom osiguranju iz člana 12. Zakona o PIO. Smatra neosnovanim stav tužioca da je trebalo primjeniti propis koji nije važio u trenutku podnošenja zahtjeva jer se u upravnom postupku primjenjuje propis koji važi u vrijeme podnošenja zahtjeva, jer i ocjena ispunjenosti uslova vezana za trenutak podnošenja zahtjeva. Takođe odredba člana 174. Zakona o PIO upravo propisuje da će se postupci pokrenuti do dana stupanja na snagu toga zakona okončati po propisima koji su bili na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva. Ostaje kod razloga pobijanog rješenja, te predlaže da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu, kao i cjelokupne spise predmeta ovog upravnog spora i predmetne upravne stvari, saglasno članu 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Prema podacima u spisu zahtjev za ostvarivanje prava na starosnu penziju, tužilac je podnio dana 23.05.2014. godine, o kojem je prvi put, nakon provedenog postupka odlučeno rješenjem od 15.12.2016. godine i tužiocu priznato pravo na srazmjerni dio starosne penzije, počev od 01.05.2014. godine u iznosu od 379,46 KM mjesečno. To rješenje je u postupku revizije rješenjem od 29.03.2017. godine, poništeno i predmet vraćen na ponovni postupak i rješavanje. U ponovnom postupku doneseno je više rješenja, a predmetnim prvostepenim rješenjem od 14.05.2018. godine, odbijen je zahtjev tužioca za ostvarivanje prava na starosnu penziju, uz obrazloženje da se imenovani nalazi u obaveznom osiguranju, kao osiguranik samostalnih djelatnosti iz člana 12. tačka g) Zakona o PIO-član organa upravljanja ili organa nadzora, zbog čega ne ispunjava uslove iz člana 87. i 118. stav 2. toga zakona. Osporenim aktom, kojim je žalba tužioca odbijena, dodatno je obrazloženo da je za primjenu zakona i odlučivanje relevantno vrijeme podnošenja zahtjeva, a to je 23.05.2014. godine, kada su na snazi bile odredbe člana 87. i 118. stav 2. Zakona o PIO. Naknadne izmjene odredbe člana 87. Zakona o PIO, se ne mogu primjeniti, jer su stupile na snagu 01.01.2016. godine, nakon podnošenja zahtjeva, a o zahtjevu tužioca nije odlučeno u zakonskom roku od 30 odnosno 60 dana, zbog nekompletnosti potrebne dokumentacije za odlučivanje, ali i zbog posljedica nastalih zbog promjena podataka u matičnoj evidenciji osiguranika.

Suprotno stavu tuženog, tužilac smatra da je u konkretnom slučaju trebalo primijeniti Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o PIO, jer se na pravni odnos koji je nastao za vrijeme važenja jednog propisa, a traje i za vrijeme važenja kasnijeg propisa kojim se taj odnos drugačije reguliše primjenjuje taj kasnije donijeti propis ako je povoljniji za stranku.

Po ocjeni ovog suda, tužilac osnovano navodi da pravilna primjena zakona u konkretnom slučaju podrazumijeva primjenu izmijenjene odredbe člana 87. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PIO, jer je bila na snazi u vrijeme odlučivanja o zahtjevu tužioca, a s obzirom da o zahtjevu nije odlučeno prije 01.01.2016. godine, kada je ta odredba stupila na snagu. Činjenice na koje ukazuje tuženi zbog kojih rješenje nije doneseno u propisanom roku nisu opravdavajuće niti su od uticaja na pravilnu primjenu materijalnog prava.

Odredba člana 87. Zakona o PIO, je izmijenjena je odredbom člana 9. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PIO, tako da je u stavu 1. te odredbe određeno da pravo na penziju se obezbjeđuje nakon prestanka osiguranja, a u stavu 2. da se na osiguranike iz člana 12., 13. i 14. toga zakona u postupku ostvarivanja prava na starosnu penziju ne primjenjuje stav 1. te odredbe.

Tužiocu je radni odnos prestao sa danom 30.04.2014. godine zbog ispunjenja uslova za starosnu penziju. Tužilac je u vrijeme prestanka radnog odnosa obavljao poslove direktora u preduzeću C.-s. d.o.o. P., a po prestanku radnog odnosa zaključio je u istom preduzeću sa istim poslodavcem menadžerski ugovor kojim se kod poslodavca angažuje kao direktor za obavljanje poslova rukovođenja i zastupanja društva, bez zasnivanja radnog odnosa počev od 01.05.2014. godine i po tom osnovu određena mu je bruto plata u iznosu od 663,35 KM. Prema navedenom tužilac u vrijeme podnošenja zahtjeva nije bio u osiguranju po osnovu radnog odnosa već je bio organ upravljanja po osnovu menadžerskog ugovora za koji je primao ugovorenu naknadu koji status je regulisan odredbom člana 12. tačka g) Zakona o PIO. Proizlazi da je tužilac u kategoriji lica na koje se ne primjenjuje stav 1. izmijenjene odredbi člana 87. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PIO, odnosno na koje se ne odnosi pravilo da pravo na penziju ostvaruju nakon prestanka osiguranja.

Proizlazi da je pogrešan zaključak upravnih organa i nižestepenog suda da se odluka o zahtjevu tužioca donosi primjenom odredbe člana 87. i u vezi sa članom 118. stav 2. Zakona o PIO, jer je u vrijeme odlučivanja na snazi bio izmjenjen tekst te odredbe. Također je pogrešan zaključak nižestepenog suda, a i tuženog u odgovoru na zahtjev da se odredba člana 174. Zakona o PIO primjenjuje u konkretnom slučaju s obzirom da se ta odredba primjenjuje samo u slučaju da je zahtjev podnesen prema odredbama ranije važećeg Zakona o PIO, a što u konkretnom nije slučaj.

Iz navedenih razloga, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi ostvareni su razlozi predviđeni odredbama člana 35. stav. 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca za njeno vanredno preispitivanje uvažava, na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 2. tog zakona, pobijana presuda preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava, jer su ostvareni razlozi iz odredaba člana 10. tačke 2. ZUS.

Odluka o troškovima spora iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbi člana 49. i 49a., stav 1. ZUS i u vezi sa članom 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" broj 58/03- 61/13), koji se u upravnom sporu primjenjuje na osnovu odredbe člana 48. ZUS. Visina troškova, koju je tuženi dužan isplatiti tužiocu, kojeg je u upravnom sporu zastupao advokat, određena je shodno odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik RS“ broj 68/05, u daljem tekstu: Tarifa). Prema Tarifnom broju 3. za sastavljanje podnesaka (tužbe) u neprocijenjivim stvarima visina nagrade iznosi ukupno 300 bodova, a prema vrijednosti boda od 2 KM, iz člana 14. stav 2. Tarife, nagrada iznosi 600,00 KM. Taj iznos uvećava se za 25 % na ime paušala, prema odredbi člana 12. Tarife, tako da ukupan iznos troškova koji se dosuđuju na ime podnošenja tužbe iznosi 750,00 KM. Tu su i troškovi za sastav zahtjeva za vanredno preispitivanje, za koji se visina nagrade od 300 bodova, uvećava za 50% za sastav pravnog lijeka (450 bodova), pa prema pomenutoj vrijednosti boda nagrada iznosi 900,00 KM, uvećana za 25% paušala iznosi 1.125,00 KM, pa ukupan iznos troškova koji se dosuđuju iznosi 1.875,00 KM.

Zapisničar
Maja Savić

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković

Tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić